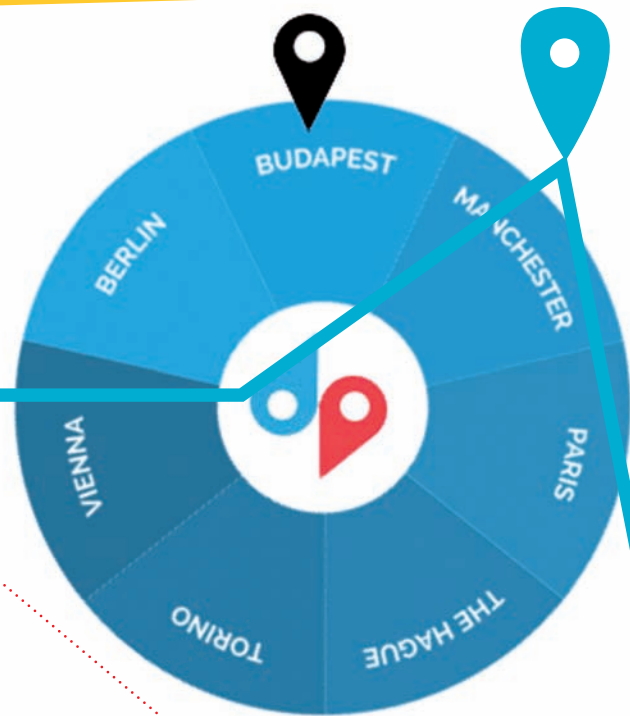

Emlékezzünk a... békére!

Hadicszelekmények helyett inkább a békeharcosokat állítja a középpontba a Vitakultúra Egyesület **Fedezd fel a békét Európában!** című multilaterális Grundtvig projektje, amelynek aktualitását többek között az adja, hogy épp száz éve tört ki az első világháború.

SZTEHLO GÁBOR EMLÉKMŰ DEÁK FERENC TÉR
Sztehlo Gábor nevéhez kötődik a finn minta alapján létrehozott népfőiskola megszervezése (1937). A II. világháború alatt üldözötteket mentett, elsősorban gyermekeket, akik számára létrehozta a PAX gyermekotthont, és evangélikus szeretethonokat is szervezett.

RAOUL WALLENBERG, BRIT NAGYKÖVETTSÉG ÉPÜLETE
Wallenberg svéd útlevelel mintegy harmincezer embert mentett meg a deportálásoktól, a biztos haláltól. Állandó életveszélyben dolgozott, végül alig féléves diplomáciai ténykedés után, 1945 januárjának közepén a szovjet hadsereg foglya lett, s útban Debrecen felé nyomtalanul eltűnt.

ÚJ VÁROSHÁZA
Ebben az épületben tartotta ülését a VII. Nemzetközi Békakongresszus 1896. szeptember 18-23. között. A kongresszuson részt vett 150 külföldi, 50 osztrák, valamint 80 magyar küldött, továbbá 10 akadémia, 9 irodalmi békeegyesület. A megjelenetek összesen 800 békeegyesületet képviseltek.

BISCHITZ JOHANNA, AKÁCFÁ UTCA
Az első nő, akinek Budapesten szobrot állítottak – és még életében. Vagyonos asszonyként egész életében a rászorulókat támogatta. Megalapította az ország első nőegyletét, később népkonyhát indított, ahol 1896-ban már több mint 140 ezer ember étkezett. Ma a VII. kerületi szociális szolgáltatóközpont viseli nevét.

Kit érdekel a béke? – szegezi nekünk a provokatív kérdést az egyesület. Őket igen, és reméljük, rajtuk kívül is minél több embert, akik tematikus városnéző túrák keretében mélyülhetnek el a témában és gondolhatják át viszonyukat a tágra értelmezett békéhez a mindennapjaikban. A projekt eredményeként **Európa 7 nagyvárosában békéséták során lehet felfedezni a városoknak eddig talán ismeretlen arcát**, tereit, amelyek azokhoz a szervezetekhez, eseményekhez és persze személyekhez kötődnek, akik tettek valamit az emberi jogokért, a demokráciáért – mindezt interaktív, párbeszédre ösztönző módszerekkel.

A projektet minden városban egy kutatás előzte meg, azon helyszínekről, személyekről és szervezetekről, amelyek a békekultúra szempontjából érdekesekek. Az így összegyűlt anyag alapján alakult ki az útvonal, ami Budapesten 15 állomást foglal magába. A hét séta nem teljesen ugyanolyan, azt minden, a projektben részt vevő szervezet a saját profiljának, tudásának megfelelően tette interaktívá. Az intézmények váltak túravezetők betanítását is, akik az információanyag mellett a szemléletmódot és különböző informális tanulási technikákat is elsajátítanak. Mindezek mellett szüle-

tendőben van egy kiadvány is, ami az összegyűjtött információkat tartalmazza nyomtatott formában.

A séták bejárhatóak egyénileg, a honlapon is elérhető térkép alapján okostelefonnal, illetve a március 21-i, a hét városban egyszerre zajló ünnepélyes megnyitó óta csoportosan is, ahol a **sétavezető által alkalmazott interaktív elemek mélyebb megértést tesznek lehetővé**. A 10-12 fős csoportok az útvonal egy részét bejárva különböző játékos módszerekkel ismerik meg a várost, egymást és egy kicsit magukat is.

A hét szervezet mind fontosnak tartja, hogy az emberek ki tudják fejezni magukat, hasznos és produktív életet éljenek. Ez a közös értékrend jó alapot biztosított az együttműködéshez, így nem is volt szükség egységes békekoncepció kialakítására, azon túl, hogy megbeszélést, számukra mit jelent a béke, de bizonyos kereteken belül ez szabadon értelmezhető fogalom maradt.

SOMOGYI BEÁTÁVAL, a Vitakultúra Egyesület munkatársával, a projekt szakmai vezetőjével beszélgettünk.

Az Egyesület már régóta foglalkozik a vitakultúra, a békés egymás mellett élés fejlesztésével. Miért lett fontos, hogy ezt nemzetközi szintre emeljék?

Nehéz lenne rábökni egy pillanatra, hogy igen, ez volt a kiindulópont. A Discover peace in Europe! egy korábbi Grundtvig tanulási kapcsolat projekt hozadéka, amiben egy fiókegyesületünk vett részt. Az osztrák partner, miután már korábban fölterképezte Bécs és összeállított egy részletes kiadványt az ottani béke-helyszínekről, javasolta, hogy valósítsunk meg valami hasonló más olyan európai városokban is, ahol a békekultúra komoly hagyományokkal rendelkezik. A partnerekkel, akik „nagy öregek” a békemozgalomban, korábban nem dolgoztunk együtt, ők a nyitókör pályázata révén kapcsolódtak be.

Itthon is egyre több, színesebb tematikus városnéző séta indul. Miért egy Grundtvig projekt keretében nyúltak a témához, amikor akár piaci alapon is indíthatnák a programot?

A séta egy szolgáltatás, amit mi kifele kínálunk. De minket nem a séta érdekelt, az

inkább csak egy eszköz, egy remek kultúri tanulási forma. Ami nekünk ebben fontos, hogy átadjunk egy értékrendet, érzékeltségüket a párbeszéd szükségességét, növeljük a tudatosságot: te egy ember vagy, élsz valahol és ezer szállal kapcsolódsz a környezetedhez, ahol korábban is éltek emberek, akik akár példaként is szolgálhatnak. A sétahoz kapcsolódó Playback színház lényege is ez: mindenkinek van egy története, amiből színházat lehet csinálni, és így tesszük lehetővé, hogy a közönség-közönség tudjon hozzá kapcsolódni. Ez a projektpartnereknél például teljesen új volt.

Számomra ennek a szíve-lelke – túl azon, hogy a séta során rengeteg információt kapunk –, az a fajta szemléletmód, képesség, hogy valaki tudjon az emberekkel beszélgetni, meghallgasson másokat. Fel kell készülnünk arra is, hogy ha ennek hatására valakiben elindul valami, akar valamit tenni, tudjunk neki segíteni, tudjuk őt orientálni.

Az egymástól való tanulás, a módszerek cseréje mellett adott-e valami pluszt a projekthez, hogy bár közös értékek mentén, de más kultúrából érkező partnerekkel hozták tető alá?

Igen, a nemzetköziség fontos hozzáadott értéket jelent, hatalmas erőforrás. Nem egyedül vagyunk, hanem meg tudjuk osztani a munkát, meg tudunk beszélni, fel tudunk dolgozni történéseket együtt, és ez nagyon sokat ad. Már az is, hogy kimentünk március 21-én a térre, és tudtuk, hogy a többi hat városban szinte velünk egyszerre a többiek is épp ugyanezt teszik! Egyébként végigjárjuk egymás útvonalait és visszajelzést adunk róla, hogy minél jobb legyenek a séták.

Kapcsolódtak más eseményekhez itthon vagy tervezik, hogy más magyar szervezeteket is bevonnak, akár a világháború kitörésének 100. évfordulójára megemlékezve?

A Budapest100-hoz kapcsolódunk, amiben már korábban is részt vettünk. A centenáriumi megemlékezések tekintetében kicsit óvatosabb lennénk. Mi alapvetően a békéről

szeretnénk beszélni, és nehéz ezt úgy tenni, hogy ne valaminek ellenében fogalmazzuk meg magunkat. Ha valahol a háborúról emlékeznek meg, miközben mi azt gondoljuk, hogy az egy rossz dolog, és sokan épp azért küzdöttek, hogy inkább párbeszéddel oldják meg a konfliktusokat, az nehezen illeszthető össze. Szóval az még nyitott kérdés, hogy hogyan kapcsolódunk.

Projekt neve: Discover Peace in Europe – Fedezd fel a békét Európában!
A projekt időtartama: 2012–2015
Részt vevő városok: Berlin, Bécs, Budapest, Hága, Manchester, Párizs és Torinó.
Honlapjuk: www.discoverpeace.eu
A sétákra jelentkezni a vitakultura@vitakultura.hu e-mail címen lehet.

PLÁNTEK LEA